

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/74/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4319201274
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4319201274.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej v spore žalobkyne: Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s., IČO: 35 937 874, Panónska cesta 2, 851 04 Bratislava, proti žalovaným v 1. rade: G. C., nar. XX.XX.XXXX, Zd. L. XX, B., v 2. rade: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, žalovaná v 2. rade zastúpená.: JUDr. Danuše Tichá, advokátka so sídlom Nám. M. Benku 6, 811 07 Bratislava, o zaplatenie 5 400,32 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu B. zo dňa 30. januára 2020 pod č. k. 12C/14/2019-109 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa žalovanej v 2.rade m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

Žalovaná v 2. rade má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1.12. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 5 400,32 eura a to nasledovne:

- na účet žalobkyne vedený v Štátnej pokladnici, číslo účtu: D

VS: XXXXXXXXXXXX, KS: 0058 čiastku 1 681,53 eura,

- na účet žalobkyne vedený v Štátnej pokladnici, číslo účtu: D

VS: XXXXXXXXXXXX, KS: 0058 čiastku 1 168,57 eura,

- na účet žalobkyne vedený v Štátnej pokladnici, číslo účtu: D

VS: XXXXXXXXXXXX, KS: 0058 čiastku 1 203,87 eura,

- na účet žalobkyne vedený v Štátnej pokladnici, číslo účtu: D

VS: XXXXXXXXXXXX, KS: 0058 čiastku 1 346,35 eura,

a to v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného v rozsahu plnenia.

Žalobkyni sa voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania nepriznal.

1. 2. V dôvodoch písomného rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa žalobou doručenou súdu dňa 1.4.2019 žiadala, aby súd zaviazal platobným rozkazom žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť jej sumu 5 400,32 eura ako regres nákladov zdravotnej starostlivosti poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, s ktorými má uzatvorené zmluvy o poskytovaní a úhrade zdravotnej starostlivosti. Proti žalovanému v 1. rade bolo vedené trestné konanie, ktoré bolo ukončené právoplatným rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 5.2.2019 sp. zn. 7T/20/2015, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 5.2.2019. Týmto právoplatným rozhodnutím bolo preukázané, že žalovaný v 1. rade svojim konaním

spáchal prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Tr. zákona. Žalovaní v 1. a 2. rade boli dňa 20.2.2019 vyzvaní na úhradu vynaložených liečebných nákladov spolu vo výške 5400,32 eura, ktorú neuhradili.

1.3. Z vykonaného dokazovania zistil, že dňa X.X.XXXX. v čase okolo 7.30 hod. v P. po ulici L. v smere od D., žalovaný v 1. rade viedol ako vodič dodávkové motorové vozidlo zn. Renault Trafic ev. číslo: B. Pri odbočovaní na príjazdovú komunikáciu neprispôsobil rýchlosť jazdy vozidla svojím schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu a iným okolnostiam, na zľadovatelej ceste dostal šmyk, prešiel do protismeru a následne vozovku, kde prednou časťou vozidla narazil do reklamnej svetelnej tabule označujúcej čerpaciu stanicu Slovnaft, v dôsledku čoho došlo k zraneniu osôb vo vozidle P. D., poistencov žalobkyne K. J., L. T., P. T., S. O.. Rozsudkom Okresného súdu Trnava pod č. k. 7T/20/2015 zo dňa 5.2.2019 bol žalovaný v 1. rade uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158 Tr. zákona. Poškodená Všeobecná zdravotná poisťovňa bola odkázaná s nárokom na náhradu škody na civilný proces. V prípravnom konaní uplatnila nárok na náhradu škody. Uplatnila nárok za náhradu za poskytnutú zdravotnú starostlivosť zo dňa 19.11.2014, ktoré bolo doručené OR PZ v Trnave dňa 28.11. 2014. Žalovaní v 1. a 2. rade nenamietali výšku. Vyčíslenie nákladov za zdravotnú starostlivosť žalobkyňa preukázala listinnými dôkazmi. Obvinený ohlásil poistnú udalosť zo dňa 17.2.2014. Žalobkyňa vyzvala žalovaných v 1. a 2. rade na úhradu vynaložených nákladov za poskytnutú starostlivosť preukázané listinnými dôkazmi. Žalovaná v 2. rade jej listom zo dňa 18.3.2019 oznámila, že nárok považuje za premlčaný. Okresný súd Levice dňa 24.4.2019 pod č.k. 12C/14/2019-28 vydal platobný rozkaz, ktorým zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 5 400,32 eura. Uznesením pod č. k. 12C/14/2019-67 zo dňa 16.7.2019 zrušil platobný rozkaz, ktoré uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 7.8.2019.

1.4. Na daný skutkový stav aplikoval ustanovenia § § 101 Občianskeho zákonníka, § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 74 ods. 7 zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, § 42 ods. 4 písm. a/ zákona č. 577/2004 Z.z., § 9 ods. 7 písm. c/ zákona č. 580/2004 o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne. Posudzujúc vznesenú námietku premlčania žalovanou v 2. rade, pretože ostatné skutočnosti uvádzané v žalobe neboli namietané, dospel k záveru, že v danom prípade je treba na premlčanie aplikovať ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka o trojročnej premlčacej lehote na uplatnenie práva, vychádzajúc z uznesenia NS SR sp.zn. 1Cdo/205/2012, v zmysle ktorého právo zdravotnej poisťovne voči tretej osobe na úhradu zdravotnej starostlivosti poskytnutej jej poistencovi, ak k úrazu alebo inému poškodeniu zdravia jej poistenca došlo zavineným protiprávnym konaním tretej osoby (podľa § 42 ods. 4 písm. a/ zákona č. 577/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti) sa premlčuje v 3 ročnej premlčacej lehote podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Premlčacia lehota začína plynúť zaplatením úhrady poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti. Žalobkyňa v konaní preukázala, že náklady na zdravotnú starostlivosť poistencov vynaložila dňa 2.4.2014. Premlčacia lehota začala plynúť dňom 3.4.2014. Preukázateľne uplatnila svoj nárok v prípravnom konaní dňa 19.11.2014 doručením Okresnému riaditeľstvu PZ v Trnave dňa 28.11.2014. Riadne pokračovala v adhéznom konaní, keď si nárok uplatnila aj v rámci ďalšieho konania v trestnej veci. Bola ako poškodená v trestnom konaní rozsudkom sp. zn. 7T/20/2015, ktorý nadobudol, právoplatnosť dňa 5.2.2017, odkázaná s nárokom na náhradu škody v občianskom konaní. Žalovaný v 1. rade bol uvedeným rozsudkom odsúdený. Premlčacia lehota voči žalovaným v 1. a 2. rade tak začala plynúť od 3.4. 2014. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka spočívala až do právoplatnosti rozhodnutia v trestnom konaní dňa 5.2.2019. Žalobkyňa z 3 ročnej premlčacej lehoty vyčerpala len 7 mesiacov a 78 dní. Nárok si uplatnila v rámci 3 ročnej premlčacej lehoty podaním žaloby na súde 1.4.2019. Uplatnený nárok nie je premlčaný, preto žalobe vyhovel v celom rozsahu.

1.5. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola v konaní úspešná v celom rozsahu, čím jej vznikol nárok na náhradu trov konania, ktorý nárok jej voči žalovaným v 1. a 2. rade nepriznal, pretože si voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania neuplatňovala.

2.1. Žalovaná v 2. rade podala proti rozsudku odvolanie z dôvodov podľa ust. § 365 CSP ods. 1 písm. d) [konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci], písm. f) [súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam] a písm. h) [rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci] zákona č. 160/2015 Z.z. .

2.2. Namietala, že súd prvej inštancie v priebehu konania pochybil a/alebo porušil zákon in concreto ustanovenie § 220 CSP. V rozsudku neuviedol a neposúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty všetkých strán sporu (in concreto žalovanej v 2. rade), z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že vo veci samej v značnom rozsahu rozhodol absolútne totožne s argumentáciou žalobkyne. Nedáva zmysel jeho tvrdenie, že žalobkyňa vyzvala žalovaných v 1. a 2. rade na úhradu vynaložených nákladov za poskytnutú starostlivosť preukázaných listinnými dôkazmi. Žalovaná v 2. rade listom zo dňa 18.3.2019 oznámila žalobkyni, že nárok považuje za premlčaný.

2.3. Súd prvej inštancie sa nevyporiadal s jej argumentáciou pasívnej vecnej legitímácie a premlčania nároku voči nej. Nárok žalobkyne proti nej podlieha právnej úprave lex specialis (zák. č. 381/2001 Z.z.; ďalej ako „ZoPZP“). Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie ju zrejme považoval za (spolu) škodcu, čo však nie je dané a dôvodné. Jej pozícia voči žalovanému v 1. rade je (PZP) poisťovateľ - (PZP) poistený. Ak má byť jej pasívna vecná legitímácia daná, musí byť voči nej aplikovaný ZoPZP. Zo žaloby vyplýva, že žalobkyňa svoj nárok voči nej dôvodila ust. § 15 ods. 1 ZoPZP. Z rozsudku však vyplýva, že súd prvej inštancie na posudzovaný prípad vôbec neaplikoval zák. č. 381/2001 Z.z. (ZoPZP). Nevyplyva z neho, čím je daná a preukázaná jej pasívna vecná legitímácia. Je zřejmé, že súd prvej inštancie nárok žalobkyne (aj voči nej) dôvodil nárokom na náhradu škody (§ 420, § 438 OZ). Na to, aby škodcovi a jej vznikla občianskoprávna zodpovednosť za náhradu škody, museli by byť splnené a žalobkyňou preukázané tieto predpoklady: protiprávny úkon, vznik ujmy, príčinná súvislosť medzi protiprávnosťou a vzniknutou ujmom, zavinenie. V danom prípade nie sú splnené zákonné predpoklady zodpovednosti za údajnú škodu. Žalobkyňa nie je spôsobilá ich preukázať. Rovnako nie sú splnené podmienky (absentuje jej minimálne protiprávne konanie a/alebo zavinenie) na dôvodnosť nároku podľa ust. § 42 ods. 4 písm. a) zákona č. 577/2004 Z.z. a/ alebo ust. § 9 ods. 7 písm. c) zák. č. 580/2004 Z.z., na ktoré sa súd prvej inštancie v rozsudku odvolával, ale ktorých aplikáciu nezdôvodnil. Rozsudok je zmätočný a nepreskúmateľný. Neuvádza sa v ňom, prečo na posudzovaný prípad aplikoval ust. § 438 ods. 1 OZ, a potom ako a prečo ho aplikoval resp. na základe čoho (akých preukázaných skutočností/ okolností) mal za to, že je povinná na plnenie žalobkyni spoločne a nerozdielne so žalovaným v 1. rade. Nie je možné sa dozvedieť, prečo rozhodol o spoločnej zodpovednosti žalovaných a prečo ich zaviazal na plnenie spoločne a nerozdielne. Súd prvej inštancie buď bezdôvodne úplne odignoroval platnú a účinnú právnu úpravu lex specialis (ZoPZP) a aplikoval na vec len lex generalis alebo bezdôvodne a neodôvodnene odignoroval jej postavenie voči vznesenému nároku. Pokiaľ by správne vecne a právne posúdil jej postavenie, musel by aplikovať ZoPZP, ust. § 15 ZoPZP, in concreto ods. 2 spolu s odkazom na ust. § 106 OZ čo do premlčacej doby. Skutočnosť, že vo veci prebiehalo trestné konanie vedené voči žalovanému v 1. rade, nemá vplyv na plynutie premlčacej doby voči nej. Toto mohlo mať vplyv na spočítanie premlčacej lehoty výlučne voči žalovanému v 1. rade. Žalobkyňa nárok na poistné plnenie zo škodovej udalosti uplatnila u nej ako poisťovateľa (pre poistenie podľa ZoPZP) prvý krát až listami zo dňa 20.02.2019, ktoré jej boli doručené dňa 25.02.2019. Zo žiadnych listín predložených žalobkyňou vo veci samej nevyplyva, že by žalobkyňa nahlásila škodovú udalosť a/alebo uplatnil svoj nárok u nej skôr. Poukázala na odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo 117/2014 zo dňa 17.03.2016, rozsudok

Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/1028/2013 zo dňa 17.12.2013, ustanovenie § 15 zákona zákona č.381/2001 Z.z.. Z citovaného ustanovenia plynie, že ide o tri rozdielne zodpovednostné subjekty, ktoré nesú zodpovednosť za vzniknutú škodu na základe rôznych ustanovení OZ, pričom v prípade poisťovateľa ide dokonca o iný zákon a preto lehota na uplatnenie nároku voči každému z týchto subjektov začína plynúť a plynie osobitne. V adhéznom konaní nebol nárok uplatnený proti poisťovateľovi podľa § 15 veta druhá zákona č. 381/2001 Z. z., ale proti vodičovi (pokiaľ uplatnený nárok vykazoval znaky náležitého uplatnenia čo do dôvodu a výšky) podľa ust. § 420 OZ.. Pojem prevádzateľ motorového vozidla podľa ust. § 427 a nasl. OZ a prevádzkovateľ podľa zák. č.381/2001 Z. z. nemožno ľubovoľne zamieňať. Podľa ust. § 15 ods. 1 a 2 ZoPZP platí, že právna úprava premlčania nároku na náhradu škody voči poisťovateľovi je upravená rovnakým spôsobom ako právna úprava premlčania proti osobe, ktorá škodu spôsobila. V tejto súvislosti však zákon priamo odkazuje na ustanovenie § 106 Občianskeho zákonníka. V zmysle uvedeného aj s poukazom na ďalšie rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn.13Co/271/2012 zo dňa 04.12.2012 vyplýva, že na premlčanie nároku plynie rovnako samostatná premlčacia doba proti poisťovateľovi, samostatná premlčacia doba proti osobe, ktorú škodu spôsobila a samostatná premlčacia doba proti prevádzkovateľovi. V danom prípade je potrebné posudzovať plynutie premlčacej doby resp. jej uplynutie voči poisťovateľovi samostatne, bez ohľadu na uplatnený nárok v rámci adhézneho konania voči osobe prevádzkovateľa resp. osobe, ktorá škodu spôsobila.

Začiatok behu subjektívnej premlčacej doby nie je závislý na tom, či a kedy si poškodený zabezpečí dostatok dôkazov alebo kedy si vytvorí pre neho priaznivejšiu procesnú situáciu k tomu, aby skutkové okolnosti o ktorých má vedomosť mohol v súdnom konaní preukázať. V posudzovanom prípade si v rámci adhézneho konania uplatnil škodu žalobca len voči vodičovi motorového vozidla, avšak voči jeho poisťovateľovi si takúto náhradu škody neuplatnil. Z tohto dôvodu vyplýva jediný správny právny záver, že pre plynutie premlčacej doby voči nej ako poisťovateľovi nedošlo a ani nemohlo dôjsť k jej spočívaniu tak, ako to mieni ustanovenie § 112 OZ. Z tohto dôvodu preto treba universe posudzovať beh premlčacej doby voči nej samostatne, bez ohľadu na uplatnenie škody v rámci adhézneho konania a behu prípadných premlčacích dôb voči prevádzkovateľovi dopravného prostriedku a/alebo jeho vodičovi.

2.4.V závere namietala rozhodnutie o spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti, pretože nemá pasívnu vecnú legitimitáciu vo veci samej a konanie trpí neodstrániteľnou vadou konania. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v zmysle ust. § 388 CSP a žalobu voči nej zamietol a priznal jej nárok na náhradu trov (celého) konania v rozsahu 100%.

3. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalovanej v 2. rade podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, súc viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 219 ods. 3 CSP dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je opodstatnené. Žalovaný v 1. rade odvolanie nepodal.

5. Súd prvej inštancie svoje vyhovujúce rozhodnutie založil na nepremlčaní nároku žalobkyne, vychádzajú z 3 ročnej premlčacej doby plynúcej od zaplatenia zdravotnej starostlivosti žalobkyňou a spočívajúcim lehoty počas trestného konania. Žalovaná v odvolaní nesúhlasila so zisteným skutkovým stavom spočívajúcim v tvrdení, že žalobkyňa voči nej nárok uplatnila v prípravnom konaní, s právnym posúdením uplatnenia nároku, jeho spočívajúcim a nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia spočívajúceho nerozlíšenie nároku žalobkyne voči žalovanému v 1. rade a voči nej uplatneného z titulu poistného plnenia. Odvolací súd sa s dôvodmi odvolania stotožnil, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu vo vzťahu k žalovanej v 2. rade zamietol. Odvolací súd nepovažoval za potrebné strany sporu poučiť podľa § 382 CSP, pretože súd prvej inštancie založil rozhodnutie na nepremlčaní nároku a odvolací súd rozsudok zmenil iba z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie v bode 16. odôvodnenia rozsudku konštatoval, že žalobkyňa uplatnila nárok v prípravnom konaní dňa 19.11.2014. Z obsahu trestného spisu vyplýva, že uplatnila nárok, ale len vo vzťahu k žalovanému v 1. rade, čomu súd prvej inštancie vôbec nevenoval pozornosť. Vôbec nerozlišoval medzi plnením žalovaného v 1. rade a plnením žalovanej v 2. rade z titulu zákonného zmluvného poistenia. Na oba subjekty aplikoval 3 ročnú premlčaciu lehotu a jej spočívajúcim počas trestného konania. Posúdenie trojročnej premlčacej doby vyplýva z ustálenej rozhodovacej činnosti súdov R 34/2013- rozhodnutie NS SR 4 Cdo 284/2010 28.10.2011, R 26/2006- rozhodnutie NS SR 5 Cdo 71/2003 zo dňa 29.01.2004, R 51/2010 - rozhodnutie NS SR 1 Cdo 70/2009 zo dňa 21.1.2010, rozhodnutie NS SR 1 Cdo 205/2012 publikované v ZSP pod č. 22/2017. V tejto časti súd prvej inštancie správne posúdil nárok vo vzťahu k žalovanému v 1. rade.

6. Zodpovednosť žalovanej v 2. rade bola krytá povinným zmluvným postením v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z.. Žalovaná správne poukazovala na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 16 Co 4/2019, aplikujúce rozhodnutie NS SR 2 MCdo 9/2013 posudzujúce premlčanie nároku, záver dovolacieho súdu o uplatnení nároku na to isté plnenie od dvoch subjektov, avšak proti každému z iného právneho dôvodu. Proti škodcovi nárok na náhradu škody a proti poisťovní nárok daný všeobecným právnym predpisom ustanovením § 15 zákona č. 381/20001 Z.z..

7. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a

zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať u súdu svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho zákonníka). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov.

8. Súd prvej inštancie zaviazal žalovaných v 1. - 2. rade zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 5 400,32 eura a zároveň uviedol, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných. Rozhodnutie v tejto časti vôbec nezdôvodnil. O povinnom zmluvnom poistení platí zásada, že poškodený môže náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať buď od poisteného škodcu, alebo od poisťovateľa (priamy nárok). Poškodený má síce právo na plnenie tak proti škodcovi, ako aj proti jeho poisťovateľovi, avšak plnenie môže dostať iba raz. Ide teda o situáciu, keď jeden subjekt má nárok na to isté plnenie proti dvom subjektom, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu; proti škodcovi ide o nárok z titulu náhrady škody, proti jeho poisťovateľovi ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecne záväzným právnym predpisom (§ 15 zákona o povinnom zmluvnom poistení). Postavenie škodcu a jeho poisťovateľa voči poškodenému je v takom prípade obdobné postaveniu dlžníka a ručiteľa voči veriteľovi, t.j., že ide o dva záväzky zaplatiť veriteľovi ten istý dlh, pričom veriteľ nemôže dostať to isté plnenie dvakrát, od dlžníka aj od ručiteľa. Ich vzájomný vzťah je taký, že v tom rozsahu, v akom splnil veriteľovi (poškodenému) jeden z nich, zaniká dlh a tým aj povinnosť druhého. Ak sú obaja žalovaní v jednom konaní, majú postavenie samostatných spoločníkov, nevzniká medzi nimi pasívna solidarita a jedným súdnym rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na plnenie celého dlhu, resp. záväzku, avšak vo výroku rozhodnutia musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah, t.j. že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého. Bez tohto určenia by sa pri záväzku s deliteľným plnením uplatnila pri súdnom výkone rozhodnutia zásada rovných podielov dlžníkov na celkovom dlhu voči veriteľovi. Obaja povinní môžu byť, pravda, žalovaní veriteľom na splnenie dlhu každý osobitne v inom konaní a oba hmotnoprávne nároky môžu byť tiež právoplatne priznané (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo 202/2004). Ustanovenie § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne, stanovuje solidaritu ako princíp len pre nároky na náhradu škody a nevzťahuje sa na nároky na poistné plnenie, pre ktoré solidarita nie je stanovená ani iným právnym predpisom. V prípade, ak poškodený žaluje škodcu a súčasne i poisťovateľa, pasívna solidarita nie je možná, pretože vo vzťahu žalobcu ku škodcovi a žalovanému poisťovateľovi ide o dva rozdielne nároky. Zatiaľ čo nárok žalobcu voči škodcovi je nárokom na náhradu škody, nárok žalobcu na výplatu poistného plnenia uplatnený voči žalovanému poisťovateľovi je originárnym nárokom na plnenie založeným osobitným právnym predpisom.

9. Zákon č. 381/2001 Z.z. v 15 ods. 2 upravil, že na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká právna úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. Ustanovenie odkazuje na § 106 OZ, čo žalovaná v odvolaní namietala. Rozhodujúce pre začatie plynutia premlčacej doby je uplatnenie nároku. Žalovaná počas celého konania namietala, že žalobkyňa proti nej nárok v trestnom konaní neuplatní a bol uplatnený až žalobou vo veci samej. Súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal jej námietkou, neposudzoval, či bol uplatnený. Nárok uplatnený v prípravnom konaní a v trestnom konaní voči žalovanej nebol. Preto nemohla začať plynúť premlčacia doba od jeho uplatnenia a jej spočívania, tak ako to vyhodnotil súd prvej inštancie. Odvolací súd dáva do pozornosti rozhodnutie NS SR 5 Cdo 102/2017 zo dňa 23.4.2020, na základe ktorého bolo prijaté rozhodnutie kolégia NS SR dňa 16.09.2020, ešte nepublikované v Zbierke súdnych rozhodnutí s právnou vetou: "Uplatnenie nároku na nemajetkovú ujmu poškodenou osobou, pozostalou po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla v trestnom konaní voči osobe, ktorá škodu spôsobila, nemá za následok spočívanie plynutia premlčacej doby počas trvania trestného konania i voči poisťovateľovi osoby, ktorá škodu spôsobila." Citované rozhodnutie sa venovalo výkladu pojmu náhrada škody podľa zákona č. 381/2001 Z.z. a plynutiu premlčacej doby. Z jeho záverov vyplýva, že pojem škoda podľa citovaného zákona je potrebné vykladať extenzívne, pretože by uplatnená náhrada nemohla byť vyplatená z poistného krytia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomíňať ich účel a zmysel. Platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona,

ale sa od neho smie (a dokonca musí) odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod..

10. Žalobkyňa uplatnila nárok na zaplatenie regresnej náhrady podľa zákona č.580 /2004 Z.z. O zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Z vyššie citovaných rozhodnutí a ustálenej rozhodovacej praxe súdov je jej nárok posudzovaný ako regres , nie náhrada škody. Preto podľa názoru odvolacieho súdu je možné na danú vec aplikovať vyššie citované rozhodnutie prijaté ako stanovisko NS SR.

11.Dovolací sa vyjadril dovolacej otázke premlčania a spočívania premlčacej doby počas trestného konania s poukazom na ustanovenie § 15 ods.2 zákona č. 381/2001 Z. z.. Uviedol, že toto ustanovenie (ktoré má charakter lex specialis) je potrebné vykladať tak, že na premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy platí rovnaká právna úprava vo vzťahu k osobe, ktorá škodu spôsobila i vo vzťahu k poisťovateľovi tejto osoby v tom smere, že vo vzťahu k obidvom subjektom sa aplikuje právna úprava premlčania vyplývajúca z ustanovenia § 101 OZ (ktorá má charakter lex specialis). Ustanovenie § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. upravuje iba to, že vo vzťahu k obidvom subjektom sa uplatňuje rovnaká právna úprava dĺžky premlčacej doby, ale v žiadnom prípade ho nemožno interpretovať tak, že napr. eventuálne spočívanie plynutia premlčacej doby týkajúcej sa jedného subjektu predstavuje automaticky spočívanie plynutia premlčacej doby týkajúcej sa druhého subjektu. Ak poškodený uplatní nárok v trestnom konaní proti osobe, ktorá škodu spôsobila (škodcovi), môže logicky dôjsť k spočívaniu premlčacej doby len vo vzťahu k tejto osobe.

12. Žalobkyňa uplatnila nárok až podanou žalobou na súd 01.4. 2019, doručenu žalovanej 26.04.2019. Od tohto dátumu možno považovať nárok za uplatnený. Preto sa žalovaná v 2. rade dovolala námietky premlčania. Odvolací súd z uvedeného dôvodu zmenil napadnutý rozsudok vo vzťahu k nej a žalobu zamietol.

13. O trovách konania rozhodol podľa 396 ods. 2 v spojení s § 255 a 262 CSP tak, že žalovanej v 2. rade v konaní plne úspešnej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O trovách konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, vydaným vyšším súdnym úradníkom.

Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).